

Glosar strokovnih izrazov

aka-e	赤絵	poslikava v rdeči barvi
ashigaru	足輕	japonski kopjaniki, pešaki
Amaterasu	天照	japonska boginja sonca
ba xian	八仙	osem nesmrtnikov v daoizmu
ba jixiang	八吉祥	osem srečnih predmetov
Benten	弁天	eno od sedmih japonskih božanstev sreče in blagostanja
bijin shashin	美人写真	poseben žanr fotografij lepotic
Bishamon	毘沙門	eno od sedmih japonskih božanstev sreče in blagostanja
bu yao	步搖	tradicionalne kitajske lasne igle, »razcepljene igle«
Bunka 7	文化七	7. leto vladavine Bunka, tj. letnica 1810
buse	伏	stara japonska merska enota
bushi	武士	bojevnik oz. človek, ki živi z umetnostjo bojevanja in hrabrostjo, samuraj
bushidō	武士道	pot bojevnika
butaji shitaji	豚血下地	metoda, pri kateri namesto osnovne plasti laka <i>urushi</i> uporabimo sloj prašičje krvi
buzi	補子	mandarinski našitek
byōbu	屏風	zložljivi paravani, »protivetrna stena«
cai	菜	zelje
cai	財	bogastvo
chao guan	朝冠	formalen klobuk kitajskih uradnikov
chi	尺	stara kitajska merska enota
ci gu	慈菇	navadna streluša
tsuba	鐔	branik japonskega meča
cun	寸	stara kitajska merska enota
daimyō	大名	japonski zemljiški gospodje
Daikoku	大黒	eno od sedmih japonskih božanstev sreče in blagostanja

dao	道	osrednji daoistični pojem »poti«
Dao de jing	道德經	knjiga <i>Klasik poti in kreposti</i>
dao jiao	道教	religijska smer daoizma
Ding wei zuo	丁未作	dobesedno »izdelano v dingwei«
dohyō	土俵	bojišče za <i>sumō</i>
duobaoge	多寶格	omare kuriozitet, t. i. »omare številnih zakladov«
Ebisu	恵比須	eno od sedmih japonskih božanstev sreče in blagostanja
enjaku kōkoku	燕雀鴻鵠	besedna fraza »Ne sprašuj vrabca, kako lebdi orel«
etsuke	絵付け	japonska tehnika okraševanja porcelana
feng chai	鳳釵	tradicionalne kitajske lasne igle, »feniksove igle«
fu	福	sreča
fu	蝙蝠 / 蝠	leteči netopir
Fuxing	福星	kitajsko božanstvo sreče
Fukurokuju	福祿寿	eno od sedmih japonskih božanstev sreče in blagostanja
fusuma	襖	drsna vrata
Guanyin	觀音	kitajsko ime za bodisatvo Avalokiteśvara
gunsen	軍扇	pahljače, ki so med samurajskim slojem služile kot statusni simboli in orožje v samoobrambi
gusoku	具足	sodobni oklepi
hakama	袴	pas moškega kimona
hamamono	浜物	japonski izdelki za izvoz nižje kakovosti
hamaya	破魔矢	puščica, ki prinese srečo za novo leto
hamayumi	破魔弓	lok za puščice <i>hamaya</i>
he	合	združitev
he	和	harmonija
he	盒	škatlja
he	荷	lotos
Hehe erxian	和合二仙	nesmrtnika harmonije in združitve
Heike monogatari	平家物語	epska pripoved o bitkah med klanoma Taira in Minamoto, okoli 1221
hexie	和谐	harmonija
himotoshi	紐利	luknjici na <i>netsukeju</i> , skozi kateri je napeljana vrvica, na kateri je <i>inrō</i>
hinawajū	火縄銃	arkebuza, strelno orožje
hiramakie	平蒔絵	dekorativna tehnika, ki se uporablja za lakirane izdelke in vključuje posipanje s kovinskim prahom v nizkem reliefu, »plosko posuta slika«
hongmu	紅木	uvožen tropski les listavca iz rodu <i>Dalbergia</i> , »rdeči les«
Hotei	布袋	eno od sedmih japonskih božanstev sreče in blagostanja

hu	祐	blagosloviti
hu	護	varovati
hua	化	Zhuangzijev pojem »spremembe«
huali	花梨	starejše poimenovanje vrste lesa <i>huanghuali</i> , »cvetoča hruška«
huanghuali	黃花梨	palisander iz botaničnega rodu <i>Dalbergia</i>
hulu	葫蘆	buča/zdravila, ki so jih izdelovali iz buč
hupo	琥珀	jantar
inrō	印籠	lakirane škatlice, ki so visele za pasom
ji	雞	petelin
ji guan	吉冠	polformalen klobuk kitajskih uradnikov
ji li	筭禮	poročni običaji in obredi polnoletnosti na Kitajskem
ji	吉	sreča
jichimu	雞翅木	uvožen tropski les listavca na Kitajskem
jin	斤	tradicionalna kitajska mera za težo, 1 <i>jin</i> je ustrezal približno 605 gramom
jixiang tu'an	吉祥圖案	srečenosna motivika
Jurōjin	寿老人	japonsko božanstvo dolgoživosti, eno od sedmih božanstev sreče in blagostanja
kabuki	歌舞伎 / かぶき	vrsta japonskega gledališča
kabuto	兜 / 冑	japonska bojvniška čelada
kachō	花鳥	motivika cvetja in ptic
Kacho-ga	花鳥画	slikarstvo cvetja in ptic
kagamibuta netsuke	鏡唄根付	<i>netsuke</i> s kovinskim pokrovom, ki spominja na majhno ogledalo
kakejiku	掛軸	svileni viseči zvitki
Kannon	観音	japonsko ime za bodisatvo Avalokiteśvara
gaku	額	okvir
kami kogatana	紙小刀	nož za odpiranje pisem
kamikiri kogatana	紙切り小刀	nožič za rezanje papirja
kashiki	菓子器	tip japonske posodice za sladice pri serviranju čaja
kabori netsuke	形彫根付	klasične tridimenzionalne figure <i>netsuke</i>
katana	刀	japonski meč
katsura	桂	japonski cercidifil
kazarigaku	飾額	bogato uokvirjene okrasne slike
kazari	飾り	okras
kesi	緯絲	kitajska tehnika vezanja svile, »rezana svila«
kimono	きもの / 着物	japonsko oblačilo
kinrande	金襴手	dekorativna tehnika, »zlata brokat«

kirigane	切金・截金	dekorativna tehnika nanašanja zlatih lističev
Kiritsu kōshō ga- isha / Kiryu kōshō gaisha	起立工商会社	prvo izvozno podjetje za uporabno umetnost
kiseru	煙管	japonski tip tanke in dolge pipe za kajenje tobaka
kiseruzutsu	煙管筒	umetelno izdelan etui za tobačno pipo <i>kiseru</i>
kōgai	筭	igla pri meču
Kojiki	古事記	zgodovina Japonske z mitološkimi elementi, 712
kokutani	古九谷	stari Kutani
kōmō shikki	紅毛漆器	izraz za japonske izvozne lakirane izdelke v prvih letih obdobja Edo (1603–1867) s posredovanjem Nizozemske vzhodno-indijske družbe VOC (Verenigde Oostindische Compagnie)
kottōhinten	骨董品店	trgovina s spominki in zanimivostmi, kjer so tradicionalne japonske izdelke prodajali zgodnjim tujim naseljencem
kozuka	小柄	nožek pri meču
kuancai	款彩	kitajska dekorativna tehnika z uporabo laka, pogosto uporabljena na zložljivih paravanih, »vrezana barva«, znana tudi kot Bantam/Coromandel
kūru Japan	クールジャパン	izdelki v tehniki <i>shibayama</i> , ki predstavljajo blagovno znamko »kul Japonska« obdobja Meiji
kusudama	薬玉	krogla z zelišči
kusuri	薬	zdravilo
kutani yaki	九谷焼	keramika Kutani
lingzhi	靈芝	goba nesmrtnosti
long zan	龍簪	tradicionalne kitajske lasne igle, »zmajeve igle«
lu	鹿	srna
lu	禄	uspeh, blagostanje
Lu Ban jing	魯班經	knjiga <i>Klasik Lu Bana</i> o standardih izdelovanja posameznih kosov pohištva iz dinastije Ming
Luxing	禄星	kitajsko božanstvo blaginje
Lun yu	論語	knjiga <i>Pogovori</i>
makie	蒔絵	dekorativna tehnika, ki se uporablja za lakirane izdelke, »posuta slika«
manjū netsuke	饅頭根付	figure <i>netsuke</i> diskaste oblike, podobne ravnemu okrasnemu obesku
Maruyama Shijō ha	円山四条派	slikarska šola v Kjotu
migi	右	desno
Mingshi jiaju	明式家具	pohištvo v slogu dinastije Ming
Nagashino no takai	長篠の戦い	bitka pri Nagashinu, 1575

Nan hua zhen jing	南華真經	knjiga <i>Klasik dežele južne rože</i>
nanban / namban shikki	南蛮 / 南蛮漆器	izraz za japonske izvozne lakirane izdelke, ki so jih v obdobju Azuchi Momoyama (1568–1603) prodajali s posredovanjem Portugalcev in Špancev
nanmu	楠木	avtohton kitajski les oz. drevo
ne	根	korenina
neidan	內丹	daoistična praksa notranje alkimije
nenbutsu	念仏	praksa budizma čiste dežele, ki vključuje klicanje imena Bude Amide (Amitabhe) kot sredstva za ponovno rojstvo v čisti deželi, raju, kjer je zagotovljeno razsvetljenje
netsuke	根付	izrezljana figurica, ki so jo nosili za pasom moškega kimona
Nihon shoki	日本書紀	prva japonska verodostojna zgodovina, 720
Ninigi	瓊瓊杵 / 邇邇芸	japonsko božanstvo, vnuk boginje Amaterasu in njen odposlanec na Japonsko
nō	能	vrsta japonskega gledališča
ōgi	扇	tip zložljive japonske pahljače
ojimedama	緒締玉	okrasna kroglica za zategovanje vrvice
(o)kimono	置物	manjše slike ali dekorativni predmeti – predmeti so bili podobni <i>netsukejem</i> , vendar brez lukenj, »stoječa stvar«
omiyage shashin	お土産写真	spominske fotografije
oni	鬼	japonska podoba demona
ōzumō	大相撲	državno tekmovanje sumō
Pangu	盤古	kitajski mitološki velikan
pēpānaifu	ペーパーナイフ	iz angleščine izposojen japonski izraz za nož za papir
ping	平	mir
ping	瓶	vaza
pingguo	苹果	jablana ali jabolko
qilin	麒麟	kitajsko mitološko bitje, srečenosni motiv
raden	螺鈿	intarzija biserne matice
roiro / roiro nuri	蠟色 / 蠟色塗	tehnika lakiranja, ki prispeva k sijajnemu lesku površine
Rojō	路上	nedokončan roman avtorja Akutagawa Ryūnosuke, 1919
ruyi	如意	ukrivljeno žezlo, kitajski srečenosni simbol
ryūkyū shikki	琉球漆器	slog lakirane posode otočja Ryūkyū
ryūsa netsuke	柳左根付	filigranski rezljani netsuke
saburau	さぶらふ（侍ふ）	varovati plemenitega človeka in mu služiti
sagemono	提げ物	različni predmeti, ki so jih moški na Japonskem obesili na kimono
saikō kutani	再興九谷	novi kutani
Sakura ni koma	桜に駒	japonska popevka Žrebec pod češnjevimi cvetovi

San qing	三清	tri čista božanstva daoizma
San xing	三星	tri zvezdna božanstva v kitajski tradiciji
sashi netsuke	差し根付	podolgovat <i>netsuke</i> , ki se zatakne za pas
satsuma	さつま（薩摩）	dekorativni stil japonske keramike
shaku	尺	stara japonska merska enota
shamisen	三味線	japonski inštrument
shibayama	芝山	umetniška tehnika
shibayama zōgan	芝山象嵌	lakirna umetniška tehnika intarzije <i>shibayama</i> , pri kateri je osnova prevlečena z lakom <i>urushi</i> in okrašena z reliefnimi vložki iz biserne matice ali slonovine
shibayamashi	芝山師	mojstri, večši tehnike <i>shibayama</i>
shibayamazaiiku	芝山細工	ime za izdelke v lakirni umetniški tehniki intarzije <i>shibayama</i>
Shichifukujin	七福神	sedem bogov sreče
shintō	神道	japonska animistična religijska tradicija
shishiai makie	肉合蒔絵	japonska dekorativna tehnika, ki se uporablja za lakirane izdelke
shou	壽	dolgo življenje
Shouxing	壽星	kitajsko božanstvo dolgoživosti
somada zaiku	杣田細工	intarzija biserne matice v kombinaciji z zlatom, srebrom, rezano kovino in kovinsko žico
Songling heshou	松齡鶴寿	kitajski rek »star kot borovec in dolgoživ kot žerjav«
Sorekara	それから	literarno delo pisatelja Natsume Sōseki, 1909
sōshoku	装飾	izraz za bogato uokvirjene okrasne slike, sopomenka za <i>kazarigaku</i>
stil imari	伊万里	dekorativni slog japonskega in kitajskega porcelana
stil kutani	九谷	dekorativni slog japonskega porcelana
stil satsuma	薩摩	dekorativni slog japonske keramike
sun	寸	stara japonska merska enota
suzume	雀	vrabec
tabako bon	たばこ盆	pladenjček za kajenje
tabako ire	たばこ入れ	torbica za hrambo tobaka
takamakie	高蒔絵	dekorativna tehnika, ki se uporablja za lakirane izdelke, pri kateri je slika dvignjena od podlage v različnih višinah, »dvignjena posuta slika«
tama	玉	krogla
tessen	鉄扇	pahljače, ki so med samurajskim slojem služile kot statusni simboli in orožje v samoobrambi
togidashi makie	研出蒔絵	dekorativna tehnika, ki se uporablja za lakirane izdelke in vključuje poliranje z mehkim ogljem, »polirana posuta slika«

tōkō	刀工	mojstri izdelovanja mečev
tokonoma	床の間	prostor, kjer so razstavili manjše slike ali dekorativne predmete
tongcao	通草	drevo <i>Tetrapanax papyrifera</i> , iz katerega so na Kitajskem izdelovali papir
torii	鳥居	vhod v šintoistično svetišče
tōtōumi	遠江	tradicija slikarstva na Japonskem
tsuikin	堆錦	okinavska tehnika okraševanja, pri kateri rdeč lak plast za plastjo nanašamo na leseno osnovo in nato v ta večplastni trdi lak izrezljamo motive
tsuishu	堆朱	rdeče lakirane posode z dvignjenimi motivi
tsuke	付け	pritrditi
uchiwa	団扇	tip nezložljive (fiksne) pahljače
ukiyo-e	浮世絵	japonske grafike
urushi	漆	generično poimenovanje za lak, ki ga pridobivajo iz drevesa loščevca
damuzuo	大木作	velika lesena dela
waidan	外丹	daoistična praksa zunanje alkimije
wakizashi	脇差	oblika japonskega meča
wan	卐	svastika
wan	萬	deset tisoč
wan	蔓	vitica
wu wei	無為	daoistični princip nevmešavanja ali dobesedno »nedelovanje«
wutong	梧桐	vrsta drevesa
xi zan	喜簪	tradicionalne kitajske lasne igle, »poročne igle«
xiao	孝	spoštovanje do staršev, konfucijanska vrlina
xie	蟹	rakovica
ya	矢	puščice v japonskem lokostrelstvu
yabusame	流鏑馬	konjeniško lokostrelstvo
yari	槍	kopje
Yokohama shashin	横浜写真	yokohamska fotografija oz. fotografije iz albumov, ki so se prodajale kot spominki
Yokohama shibayama shikki	横浜芝山漆器	lakirani izdelki v tehniki <i>shibayama</i> z izvoznim središčem v Yokohami
Yokohama shikki	横浜漆器	skrajšano ime za lakirane izdelke v tehniki <i>shibayama</i>
Yokohama shōnin roku	横浜商人録	popis trgovcev v Yokohami
you	有	imeti
you	柚	pomelo

yu	余	obilje
yu	魚	riba
yumi	弓	japonski lok
yumitori shiki	弓取式	nastop z lokom na turnirju sumō
yunleiwen	雲雷紋	dekorativni vzorec, podoben meandru, »vzorec oblakov in grmenja«
zan	簪	tradicionalne kitajske lasne igle, enojna igla s kroglastim zaključkom
zitan	紫檀	les drevesa rodu <i>Pterocarpus santalinus</i> , »vijolična sandalovina«